

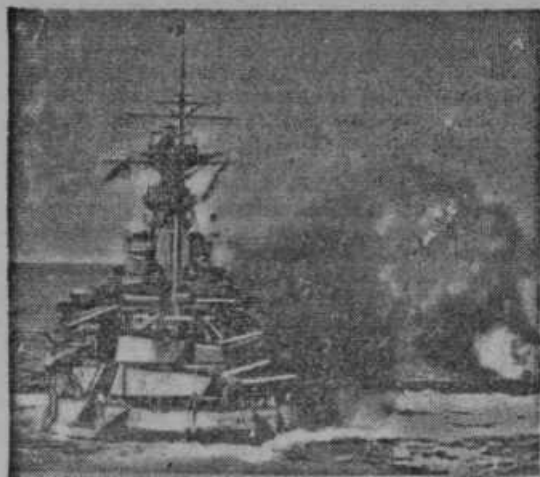
Dopisi

Dravska dolina

Vuzenica, življenje med nami je to leto potekalo kaj mirno, kljub temu, da je bil marsikdo izmed nas pozvan na kako dolžnost za varnost naše lepe domovine. Ni nam rodilo samo sončnih dni, bili so med njimi tudi mrkli, toda prosimo Boga, da bi nam ne bilo treba preživljati še hujših! Skromno se preživljamo in še bolj skromni bomo morali postati, ako bomo hoteli še nadalje vzdržati v tem vrtincu. Z zimo se bo naša beda še povečala. Da, revni smo in preprosti, toda obenem še tudi bogati in srečni! Še smo v svoji prijetni lastni hišici, še nam gospodarji brat, naš oče, naš sodrug. Nihče nas ne moti, živimo še dokaj mirno, čeprav skromno in revno. Res je, marsikatero udobnost si moramo odtrgati, če hočemo vsaj zastlino obstati, toda še smo v svoji hiši svoj gospod, in tudi vsem popotnim ter še revnejšim od nas, ki nimate lastne strehe, bo delil miloščino še domač človek, človek, ki je po poreklu kot po materinstvu tem revežem popolnoma enak.

Pohorje

Sv. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo, 1. decembra, je v Društvenem domu šolska in izvenšolska mladina priredila lepo uspelo akademijo v proslavo narodnega praznika. Sporedi je bil prav pester: govor, telovadne točke, deklamacije, petje, prizorčki. — Tudi praznik Brezmadežne smo lepo praznovali. Pri zorni sv. maši je bilo skupno sv. obhajilo za članstvo DK in FO. Popoldne po večernicah pa so dekleta v domu priredila v proslavo Brezmadežne farni sestanek. Uprizorila so lepo igro »Po trnju do cvetja«. Po proslavi nas je obiskal Mladavž v spremstvu črnega parklja. Vsi, ki čez leto niso bili pridni, so morali v njegov koč — V nedeljo, 15. decembra, vrtizori Bralno

Velika angleška vojna ladja je oddala salvo granat iz dalekostojevalnih ladijskih topov

društvo igro »Križ ob potoku«. Igra je lepa in primerna za današnji čas. Zato vsi vabljeni!

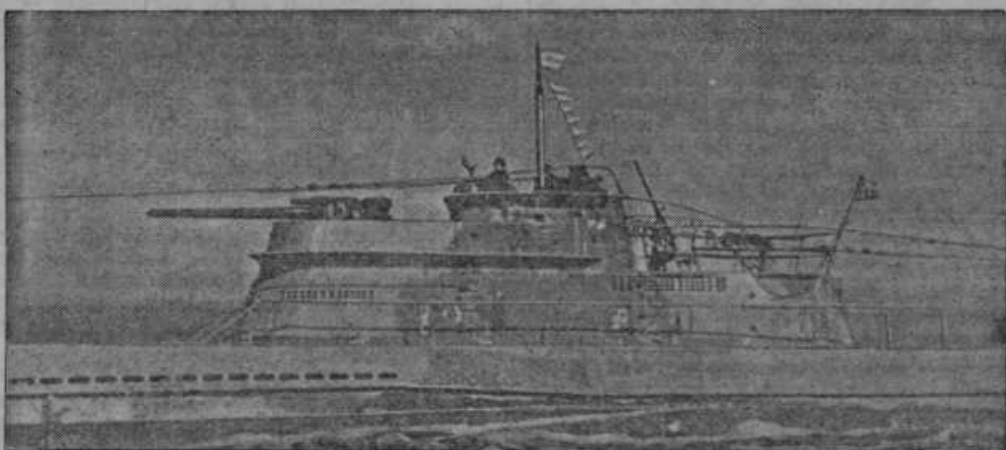
Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Zakonski stan sta si izvolila vnet član Marijine družbe fantov in cerkveni pevec Franc Tihec ter članica dekliske Marijine družbe Marija Kac. Nadalje tudi Martin Cebe in Jula Stumberger ter Marija Gorinšek, ki si je iz sosedne fare izvolila dobrega fanta Franca Sitar iz Sv. Kungote. Bilo srečno in milosti polno! — Mladavž nas je prvič obiskal 1. decembra v dvorani in nam prinesel nekaj darov. Mladce in naraščaj Fantovskega odseka in ostale je pa obiskal v četrtek, 5. decembra v dvorani, ki je bila prirejena nalašč za ta večer. — Zbolel nam je na srcu naš dobri in ljubeznivi g. župnik. Želimo, da mu Bog da čimprej zdravje in nam vrne dobrega dušnega pastirja!

Rače. Naše delo je končano. Preko vseh zaprek in naporov smo končno dosegli zaželjeni cilj. V dvorani, ki smo jo uredili v gradu, stoji sedaj lep in velik oder. Služil bo naši mladini, da si bo na njem plemenitila svoj značaj in sejala kulturo med naš narod. Za vsestransko lepo in praktično izdelavo se moramo zahvaliti gg. Petroviču in Frasu ter našemu požrtvovalnemu članstvu. — Naši igralci pripravljajo dramo »V temoti« in jo bodo vprizorili na novem odru v nedeljo, 15. decembra, ob treh popoldne. Zagotavljamo vse, da bo igra vsakogar globoko ganila in že danes vabimo na obilen obisk. Dopoldan bo otvoritev dvorane in občni zbor Prosvetnega društva.

Ptujsko polje

Ptujska gora. Proslavo Brezmadežne z zelo lepo igro »Po trnju do cvetja« ter še z drugimi izbranimi točkami bomo priredili v nedeljo, 15. decembra, po večernicah v šoli. Vabljeni! — Anton Kupčič, ekonom pri gospe Katici Sagadin, vdovi

Nemška podmornica na povratku v oporišče

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

po pokojnem Francu Sagadin, v Podložu št. 68, je izstopil iz rimskokatoliške cerkve.

Sv. Marko niže Ptuja. Letos se je tudi pri nas sprožila dobra misel, da začnemo z delom, da bi tudi pri nas enkrat zasvetila električna luč. Dela so že v teku in bodo nekatere vasi ob Božiču že svetile z elektriko. Že lansko leto smo ustanovili kmečko in gospodinjstvo nadaljevalno šolo, pa se kaže, da je za take ustanove tu zelo malo zanimanja, če pa pogledaš po gostilnah ob nedeljah, vidiš vse polno mladine, kako napreduje pri pisančevanju, zanemarija pa svojo stanovsko izobrazbo, ki je v sedanjih časih mladini tako potrebna. Še ena napaka je pri nas, da se mladina premalo briga za naša prosvetna društva, da bi se tam skupno izobraževala, skupno manifestirala za naše slovenske ideale in s tem služila Bogu, državi in naši slovenski domovini. Starši, Fantovski odsek in Dekliški krožek vas vabita, da daste svoje otroke vpisati v njihove vrste, da se tam organizirajo kot Bogu in domovini zvesti sinovi.

Slovenjebistriški okraj

Slov. Bistrica. Dne 22. novembra je bil tu ustanovljen »Socialni odsek občine Slov. Bistrica za zimsko pomoč« revežem mesta in širše okolice. Na prvi seji je bil izvoljen ožji delovni odbor in

umitelj naučil brati šele, ko je bil star 24 let.

Izredno trdna korenina je Ignjat Milošević iz Grabovice pri Nevesinju. V njegovem krstnem listu stoji zapisano, da je bil rojen leta 1832. Torej je star 108 let. Marsikaj je že doživel v svojem dolgem življenju in utegne še, saj je še vedno velik korenjak. Da je še zelo pri močeh, gotovo najbolje dokazuje dejstvo, da vsak mesec prvega naredi celih 50 kilometrov dolgo pot, in sicer peš. Iz rodne vasi Grabovice se namreč poča v Nevesinje po svojo pokojnino, ki mu je bila priznana kot nekdanjemu vstašu. Na mesec dobi po 418 din, kar seveda ni mnogo, pa vseeno za tako skromnega možakarja, kakor je Milošević, še kar precej. Na tej njegovi vsakome-

Naslednji dan so me spet povabili k skupni mizi. Grof Aleksander je speljal pogovor na delo v knjižnici in je sporočil mojo željo po pomočniku.

Grof Herman me je sumljivo pogledal, a ni imel poguma, da bi oporekal. Čutil sem, da se je njegov sum o moji krivdi poglobil.

Naslednji dan se je Šnips pripeljal. Grof Aleksander in jaz sva mu šla nasproti do postaje.

Zvečer istega dne sva sedela v knjižnici, na videz zatopljena v delo. V resnici pa sem mu še enkrat moral opisati vse natanko.

Šnips je nato skrbno preštudiral načrt gradu.

»Ko bi mi le mogel tajinstveni glas natančneje opisati!« je dejal nazadnje.

Zbral sem vso svojo zgovornost, toda ves trud je bil zaman. Ko sem končal, je detektiv odvrnil:

»Po tvojem opisu si ne morem nič določenega predstavljati, vendar pa bi bilo zelo važno, ker bi iz načina lahko sklepali na izvor glasu.«

»Kako si razlagaš to, da je morilec pred zločinom na ta način hotel prestrašiti družino,« sem vprašal. »Svoj zločin bi vendar lahko izvršil tudi brez take napovedi.«

»Eno razlago bi že imel,« je odvrnil Šnips. »S tem je hotel vzbuditi vero v delo nadnaravnih sil, kar bi ga obvarovalo pred preiskavo.«

Nato je umolknil in se zamislil. Oglasil se je šele takrat, ko sva se podala k počitku.

»Veš, kaj se mi zdi najbolj čudno?« je vprašal med vrati. »Da se je ta glas, z drugega sveta, enako slišal po vsem poslopju. Grad je vendar zelo prostoren in nekatere stene so po en meter debele.«

»Jaz sem si že večkrat trl glavo nad tem... Sicer pa boš najbrž imel priliko, da boš tudi sam slišal ta usodni glas...«

»To bi bilo v gotovem oziru dobro, ker sem prepričan, da bi mi zelo pomagalo k razjasnitvi te zamotane zadeve, želeli pa si tega ne smemo, ker bi morda spet postal kak član družine žrtev — moja pomoč bi bila prepozna. Priznam, da do zdaj nisem imel tako čudne in težavne stvari.«

Nato sva si voščila lahko noč in se ločila.

Naslednje jutro sem pri svojem delu odkril nekaj zanimivega.

V vrsti knjig, ki sem jih v začetku svojega dela le površno pogledal, sem našel nekako kroniko grofovske družine.

Knjigo sem z zanimanjem vzel v roko. Čudil sem se, da je prvič nisem opazil. Ali jo je kdo pozneje vtaknil med knjige? Gotovo, ker bi bil te stare pergamentne liste gotovo opazil.

Kroniko sem v naglici prelistal. Vsebovala je rodovnik grofovske družine. Pri posameznih imenih so bile kratke pripombe, kakor rojstni in smrti podatki. Zadnjo stran sem bolj pazljivo prebral. Zaključni stavek me

je že na delu. Odborniki so šli od hiše do hiše, da osebo doženejo revne družine. Kar so tam videli na mnogih krajih, je skoraj neverjetno: družine s petimi, šestimi in več otroci v cunjah, deloma brez strehe, majhni otroci izstradani, na tleh in slami nagli... So to brezposelni delavci in okoliški viničarji s številno družino. Tovarna v G. Bistrici privlači od blizu in daleč delavstvo, ki upa dobiti tam dela in kruha. Ker ne dobi, ostane v bližini v najbednejših razmerah, čaka in prosi. Letošnji zgodnji mrz je bedo še povečal. Našlo se je nekaj nad 200 družin s šestimi do osmimi člani v tako žalostnem gmotnem položaju, da je takojšnja in zares izdatna pomoč nujno potrebna. Dne 15. decembra bo za vso župnijo »nedelja dobrodelnosti«. Zbiralo se bo tudi na kmetih v okolici — kjer mogoče ni denarja — od hiše do hiše krompir, koruzo (tursčico) in fižol. Vsa živila se bodo vkladiščila v kleti g. Pučnika (poprej Juhart) in razdelila potom nakaznic. Povrh se bo moralo nakupiti vsaj še okrog tri vagone krompirja in vagon ali več koruze, da se bo moglo posamezni družini dati kake 3-4 škafe krompirja in kakih 15-20 kg koruze. Že samo to bo stalo nad 100.000 din. Zimske oblečke, čevlji, perilo za otroke in drva pa še povrh. Tudi se bo delilo v graščini vso zimo 200 najrevnejšim šolskim otrokom dnevno po pol litra toplega mleka in kruh, kar se mora prav tako kupiti. Dognalo se je, da večina takih šolarjev doma ne dobi po cele dneve nič toplega, le suhi kruh, nezabeljen cel krompir in mogoče še kaj fižola... Javnost se tem potop naproša, da priskoči z izdatnimi podporami revežem na pomoč!

Konjiški okraj

Prihova. Poročila sta se v Marijini cerkvi na Prihovi 27. novembra g. Karel Grubelnik, mesar v Sesvetih pri Zagrebu, in godca Terezika Kranjc, hčerka gostilničarke g. Oberski iz Prihove. Na veselju gostijo so darovali svatje 230 din za novo bogoslovje v Mariboru. Bog povrne vsem darovalcem časne darove z večnimi, novoporočencema pa naj da obilo sreče!

Slovenske gorice

Sv. Andraž v Slov. goricah. Ne smemo mimo dejanj, ki so vredna priznanja in pohvale. Pred kratkim so se gostje na gostiji Miha Papsta izkazali kot malokateri. Pogoščeni so bili farni siromaki in darovali so za bengalske revčke 131 din 50 par, poleg tega je še srečni ženin objubil Fantovskemu odseku, čigar zelo zaslužni predsednik je bil, za srečolov glavni dobiček v obliki rejenega prašiča.

Slovenska Krajina

M. Sobota. Za upravitelja tukajšnje bolnišnice je bil imenovan g. Ivan Grobelšek, doslej administrativni uradnik v celjski bolnišnici.

Štrom Prekmurja. Zadnje čase se kar zaporedoma vrste transporti naših sezonskih delavcev, ki prihajajo deloma z našega državnega posestva, kjer je bil zaslužek srednje dober, deloma pa iz inozemstva, po večini iz Nemčije. Zaslužek v Nemčiji je bil letos precej dober. Primerilo se je, da so nekateri poslali domov mesečno celo 1000

je presenetil. Glasil se je: »Ko boste slišali glas, ki bo donel po vsem poslopju, vedite, da boste čez nekaj dni pokopali enega člana družine.« Nato je sledila letnica 1648. Tega leta se je končala tridesetletna vojna. Od grofa Aleksandra sem zvedel, da je v tistih žalostnih časih prišlo v grofovski rodbini do verskega razcepa: en del je ostal protestantski, drugi pa so prestopili h katolicizmu. Med obojnimi se je vnelo sovraštvo. V kroniki sem odprl letnico 1648.

Pri tej letnici je bila navedena neka Barbara B. Pri njenem imenu je stala pripomba: »Ubila od lastnega brata desetega dne po sklenitvi miru, na gradu B.«

To je torej bila tista prababica, ki je ostala protestantka! In kronist je tedaj, ko je zaključil svoja poročila, zapisal one besede kot nekako kletev.

Po hrbtu mi je zagomazelo. Ali so res nadnaravne sile na delu?

Sklenil sem, da bom o najdbi obvestil detektiva in grofa Aleksandra.

Odkritje me je tako razburilo, da nisem mogel nadaljevati z delom in sem nestrpnostno čakal na detektivov prihod.

Čez kake pol ure so se vrata odprla in v knjižnico je stopil šnips.

»Zdi se mi, da si slabe volje!« je pripomnil, ko me je zagledal. »Ali se je spet kaj zgodilo?«

dinarjev! Tako so letos samo delavci iz soboškega okraja prinesli v domovino nad dva milijona dinarjev. Vendar pa ves ta denar ne odtehta vse duhovne škode in telesnih moči, ki so jih naši sezonci potrošili pri skrajno napornem garanju. — Dr. Sesardič Mirko, zdravnik združene zdravstvene občine v Beltincih, je premeščen v svojstvu banovinskega zdravnika v združeno zdravstveno občino Fara pri Kostalu v kočevskem okraju.

Turnišče. Naša šolska mladina je praznik zedinjenja proslavila v farno-prosvetnem domu. Proslava je prav lepo uspela. — Po večernicah pa je priredil Fantovski odsek Miklavžev večer z obdaritvijo malčkov. — Za Marijin praznik pa je priredilo Prosvetno društvo igro »Theophilus«. Naša katoliška mladina se je z zavidevanja vredno navdušenostjo lotila prosvetnega dela, kar zasluži vso pohvalo!

Dol. Lendava. Na predvečer praznika zedinjenja so nam učenci in učenke meščanske šole na slavnostni akademiji predvajali pravilčno spevoigro »Sneguljčica«, ki je prav dobro uspela.

Saleška dolina

škale. Na splošno željo ponovi Prosvetno društvo »Slomške« prekrasno Marijino igro »Pri kapelici« v nedeljo, 15. decembra, ob treh popol-

Kmečka trgovina

Mnenje trgovcev o današnjih cenah blaga

Glasilo trgovcev »Trgovski list« tolažiti sedanje cene blagu sledeče:

1. Vzroki zvišanja so poleg zunanjih tudi v tem, ker se je zvišala carina od 13 na 14 zlatih dinarjev. Zvišal se je davek na poslovni promet, podražile so se železniške tarife, a tudi nova davčna novela je vplivala na zvišanje cen, ker se je zaradi tega znatno podražila režija. Režija pa se je nadalje podražila tudi zaradi zvišanja plač in pa mezd, zaradi uvedbe pokojninskega zavarovanja trgovskih nameštencev ter zvišanja drugih socialnih davkov.

2. Dvojne cene so v trgovini za leto blago nekaj nemogočega, zato starih zalog ni mogoče prodajati po starih cenah, ampak le po novih, kajti sicer si je nemogoče nabaviti novo blago. Če prodajalec sto metrov blaga ali sto kilogramov železa, mora za izkupiček dobiti toliko, da more po odbitku vseh režijskih stroškov in tudi svojega zakonito dovoljenega dobička, kupiti zopet sto metrov blaga ali sto kilogramov železa. Noben trgovec ne sme in ne more drugače postopati, če seveda neče svoje trgovine zapreti, v kar bi ga prazni predali tudi končno prisilili.

Z drugačnim ravnanjem se uniči trgovina in uničenje trgovine pomeni narodno nesrečo. Pre-

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

Odprl sem kroniko in mu pokazal skrivnostne besede. »To je neumnost! In zaradi tega si tako poparjen? Kdaj si našel to knjigo?«

»Pred dobre pol ure. Ne morem si pojasniti, odkod je naenkrat prišla sem. Priseči bi upal na to, da je še pred kratkim ni bilo tukaj.«

Šnips je polglasno zažvižgal in me pomenljivo pogledal.

»Pokaži mi prostor, na katerem je bila!«

Ko sem mu pokazal dotični prostor, je prislonil lesto in zlezal po njej do tiste vrste. Po kratkem ogledovanju je dejal:

»Knjiga je bila pred kratkim položena sem. Po prahu, ki je ob robu polica, se da ugotoviti, da so bile druge knjige premaknjene z mesta in stisnjene, da je tako kronika dobila prostor.«

Nato je prišel dol in nadaljeval:

»Sicer pa mi je popolnoma jasno, da je dotičnik kroniko z določenim namenom položil ravno na ta prostor. Videl je, kako daleč si z delom in je izračunal, kdaj boš prišel do te vrste.«

»Meni ni jasno, s kakšnim namenom je to storil? Ali naju hoče prestrašiti?«

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katera ne bi imela »Slovenskega gospodarja!«

dne v farnem domu. Priddite, da se v hudih časih na šaljiv in zopet ganljiv način poučite, kako pomore v najhujših preizkušnjah zaupanje v Marijo do končne zmage. Na veselo svidenje!

Laški okraj

Sv. Rupert nad Laškim. Dobro se giblje naša mladina; na Marijin praznik je stopilo 19 mladeničev in deklet pod Marijino zastavo. Za tolažbo in duhovno okrepčilo vse župnije pa bo deloval ljudski misijon, ki se bo vršil v župnijski cerkvi kvartni teden v adventu, od 15. do 22. decembra. Pridejo priljubljeni gg. misijonarji iz Celja. — Cela vrsta deklet se je priglasila za krojni tečaj, ki bo pod vodstvom g. Ivana Bizjaka iz Celja od 8. do 14. decembra. — Precej pa nas skrbi tema, v katero nas bodo zagrnil: petroleja ni, na karte pa ga bo malo dobiti. Že sedaj gledaš ob večerih povsod samo temna okna. Res škoda za nafto, ki jo požgejo v vojni za mortlev in požiganje. Kdaj bo moderni človek uvidel blaznost in zločin ter krivico moderne vojne?!

skrbja prebivalstva s potrebnimi bi s tem bila skoraj docela onemogočena.

Znižane cene apnenemu dušiku

Tvornica za dušik v Rušah je znižala ceno apnenemu dušiku od 184 din na 140.80 din za 100 kg, franko vsaka železniška postaja, brez davka na poslovni promet, pakovanje v papirnatih vrečah. Plačljivo v 30 dneh naravnost tovarni brez vsakih odbitkov. To znižanje pa velja samo za vagonске pošiljke in le za naročila, izvršena do 31. decembra 1940. Gnojilo je treba naročiti preko ministrstva za kmetijstvo — Diporia. Dobro pa je, da se naročilo obenem sporoči tudi naravnost pri Tvornici za dušik v Rušah.

Priporočamo vsem kmetijskim zadrugam in korporacijam kakor tudi občinam, da izkoristijo to ugodno priliko in nemudoma naroče za spomladansko gnojenje potrebne množine apnenega dušika, tembolj, ker velja to znižanje samo do konca tega leta in bodo spomladaj umetna gnojila dražja. Apneni dušik je treba hraniti na popolnoma suhem in zračnem prostoru. Vreče ne smejo ležati na goli zemlji ali na cementu, ampak na deskah, da se gnojilo ne strdi.

Naši trgovski posli s tujino

Trgovski sporazum s Švico. Nedavno smo s Švico sklenili novo trgovinsko in plačilno pogodbo, v kateri smo si zagurali najznatnejše kontingente za les. Za izvoz našega lesa veljajo naslednji kontingenti: celulozni les (cepanice) 5000 ton, drva za kurjavo (žagarski odpadki) 10.000 ton,

sečni potl ga baje ne ovira niti dež, niti sneg.

Kitajski kmetje zimo prespijo. Kitajski kmetje, ki se preživljajo izključno s slabim pridelkom, žive zelo stromašno. Navadno vso zimo prespijo, kakor medvedje. V mrzlih dneh sploh ne hodijo iz hiše in ležijo noč in dan. Le, če so že preveč izstradani, vstanejo, da pojedjo nekoliko redke riževe juhe. Nato pa spet nadaljujejo zimsko spanje. Spomladaj pa so kitajski kmetje podobni pravim okostnjakom.

V eni uri se rodi na vsem svetu 5400 ljudi, umre jih blizu 4800. Istočasno je na zemlji 14 tisoč zločinov, v svet gre okrog 114.000 brzjav, pokadi se 170 ton tobaka in proizvede 7000 avtomobilov.

(Konec sledi)